

Vastineraportti

Kaavaselostuksen liite 3
1.4.2024

Sastamalan kaupunki
Rautaveden länsirannan osayleiskaavan osan muutos
Rautajoen Kivisaaren alueella

7.8.2023 päivätystä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saadut lausunnot sekä kaavoittajan vastineet niihin:

1. Pirkanmaan maakuntamuseo

Lausunnot ja mielipiteet:

1. Pirkanmaan maakuntamuseo, 22.9.2023 annetun lausunnon pääsisältö

Välittömästi kaavamuutosalueen pohjoispuolella sijaitsee kaksiosainen kiinteä muinaisjäänös, merovingi- ja viikinkiajalle ajoittuva rautakautinen polttokenttäkalmisto ja asuinpaikka Rautajoki (mj-tunnus 912010004). Muinaisjäänös on luokiteltu valtakunnallisesti merkittäväksi arkeologiseksi kohteeksi Museoviraston VARK-inventoinnissa 2023 (Valtakunnallisesti merkittävät arkeologiset kohteet, kohde 394. Rautajoki 101324). Maakuntamuseo pitää tärkeänä, että muinaisjäänöksen ympäristö säilytetään mahdollisimman muuttumattomana.

Muinaisjäänösrekisteriin tallennettu kohteen aluerajaus on merkitty oheiseen liitekarttaan punaisella vaakaviivoituksella. Muinaisjäänös merkitään yleiskaavaan SM-aluevarauksena muinaisjäänösrekisterin mukaisesti. Alueen maankäytön suunnittelussa tulee kuitenkin ottaa huomioon, että kohteen rajaus on alustava ja muinaisjäänöksen todellinen laajuus saattaa olla tunnettua suurempi mm. etelässä, missä muinainen asuinpaikka on voinut jatkua rantaviivaan saakka. Kaavamuutosalueeseen

sisältyvää muinaisjäännöksen ja järvenrannan välistä vyöhykettä ei ole tutkittu kattavasti Rautajoen arkeologisessa osa-alueinventoinnissa (Tampereen museot, 1995). Koska kaavahankkeessa on tarkoitus poistaa alueelta rakentamisen mahdollistava merkintä AM (Maatilojen talouskeskusten alue), maakuntamuseo ei pidä uuden arkeologisen inventoinnin suorittamista tässä yhteydessä välttämättömänä. Muinaisjäännöksen mahdollinen jatkuminen rantavyöhykkeelle ja ympäröivän maiseman merkitys valtakunnallisesti arvokkaalle kohteelle tulee kuitenkin ottaa huomioon kaavamääräyksissä.

Suunnittelualue sijaitsee Rautaveden valtakunnallisesti arvokkaalla maisema-alueella (VAMA 2021 / Ympäristöministeriö ja Syke), vastapäätä Tyrvään vanhan kirkon maiseman valtakunnallisesti arvokasta rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009 / Museovirasto). Suunnittelualue on osa Rautajoen kartanon kiinteistöä. Kartanon tilakeskus on inventoitu osana hanketta Vammala. Rautaveden länsirannan rakennetun kulttuuriympäristön selvitys 2003 (Pirkanmaan maakuntamuseo 2003). Selvityksen mukaan tilakeskus lukuisine rakennuksineen on asutushistoriallisesti, arkkitehtonisesti ja maisemallisesti arvokas kokonaisuus. Inventoinnissa mainitaan, että Kivisaarella sijaitsee vuonna 1967 rakennettu rantasauna.

Alueella on voimassa oikeusvaikutteinen Rautaveden länsirannan osayleiskaava, joka on tullut voimaan vuonna 2010. Osayleiskaavassa kartanon talouskeskus ja sen lähiympäristö rantaan asti on osoitettu AM/s-alueeksi ja sitä ympäröivät pellot MA-merkinnällä maisemallisesti arvokkaiksi peltoalueiksi. Kivisaari on osoitettu MY-alueeksi. Saunalla on merkintä rs: olemassa olevaan maatalaan tai asuntoon liittyvä sauna. Kaavamääräyksen mukaan rakennuksen kerrosala saa olla enintään 25 m² ja etäisyyden rantaviivasta tulee olla vähintään 10 m. [...] Merkinnällä on osoitettu nykyisiä ja tulevia rantarakennuspaikkoja, joilla ei ole edellytyksiä itsenäisen loma-asunnon rakentamiseen, mutta jotka voivat toimia lähistöllä sijaitsevaan asuntoon liittyvinä rantasaunoina.

Vuonna 2021 Sastamalan ympäristölautakunta on myöntänyt hakijalle poikkeamisluvan kaavassa osoitetun rakennusoikeuden ylittämiseen 95 k-m²:llä yhteensä 120 k-m² suuruiseksi. Poikkeamisluvan edellytyksenä oli, että kiinteistön omistaja sitoutuu osayleiskaavan muuttamiseen siten, että kaavassa osoitettua AM-aluevarausta poistetaan ranta-alueelta 100 metrin etäisyydellä rannasta ja rannan osa osoitetaan MY-merkinnällä. Lupakäsittelyn yhteydessä ei ole pyydetty Pirkanmaan maakuntamuseon lausuntoa.

Käsillä oleva kaavahanke toteuttaa poikkeamisluvan ehtoa ja siinä todetaan Kivisaaren osalta olemassa oleva tilanne.

Pirkanmaan maakuntamuseo toteaa, että Rautajoen ranta-alueen osoittaminen MY-alueeksi on rantamaiseman arvojen kannalta myönteistä. Kivisaareen ei tule osoittaa nykyistä enempää rakennusoikeutta, sillä pienikokoisessa saarella rakentaminen näkyy lähes esteettä järvimaisemassa. Maakuntamuseo muistuttaa, että jatkossa vastaavan kaltaiset hankkeet olisi syytä toimittaa museolle lausuntoa varten jo poikkeamislupakäsittelyn yhteydessä.

Kaavaluonnos valmisteluaineistoinen pyydetään toimittamaan maakuntamuseolle lausuntoa varten.

Kaavanlaatijan vastine:

- Kaavaluonnokseen on otettu mukaan muinaisjäännösalueet ja rajattu ne muinaisjäännösrekisteristä saadun ajantasaisen aluerajauksen mukaisiksi.
- Kivisaareen osoitetaan vapaa-ajan asunnon paikka, jolle annetaan sama kaavamääräys kuin voimassa olevassa osayleiskaavassa on vastaaville annettu eli RA-2, jonka rakennusoikeus on 120 k-m². Ranta määrätään jättämään luonnontilaiseksi, mikä lieventää rakennuspaikkojen maisemavaikutuksia.
- Kaavaluonnos valmisteluaineistoinen toimitetaan maakuntamuseolle lausuntoa varten.

Kaavoitusarkkitehti Pinja Ahola

Sastamalan kaupunki - maankäyttö